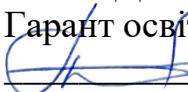

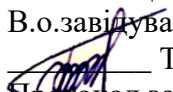
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Павло БОЙКО
«01» вересня 2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувача кафедри
 Тетяна БОЙКО
Протокол засідання кафедри
Лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
від «01» вересня 2025 року №1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Лісове господарство

Спеціальність – 205 Лісове господарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Кропивницький – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Озеленення населених місць
Факультет	Рибного господарства та природокористування
Назва кафедри	Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Викладач	Лекції викладає: Бойко Тетяна Олексіївна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства Практичні заняття проводить: Мотузна Олена Євгеніївна, асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства
Контактна інформація	boiko_t@ksaeu.kherson.ua motuzna_o@ksaeu.kherson.ua kaf_lis@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	вівторок, четвер 14.00 – 16.00 конференція Zoom https://us04web.zoom.us/j/89457706047?pwd=M3UzVExmVnZZTHJoVGIOOFdtOGRwQT09 Ідентифікатор конференції: 894 5770 6047 Код доступу: Ed3ftF
Програма дисципліни	є
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	У процесі вивчення курсу дисципліни «Озеленення населених місць» здобувачі вищої освіти розглянуть наукові основи озеленення населених місць. Ознайомляться зі сучасними методами та напрямками озеленення, оволодіють теоретичними знаннями і здобудуть практичні навички створення об'єктів озеленення різного призначення; нормативною базою озеленення в населених пунктах.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dSPACE.ksau.kherson.ua:8888/enrol/index.php?id=935

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Це теоретична та практична підготовка студентів з питань озеленення населених місць, основним завданням якої є проектування, будівництво та експлуатація об'єктів садово-паркового господарства.
Завдання вивчення дисципліни	В результаті вивчення курсу «Озеленення населених місць» здобувачі опановують знання про: - екологічні, соціально-економічні та архітектурно-планувальні аспекти озеленення населених місць ; - історію та основні напрямки розвитку садово-паркового мистецтва; - основні методи формування гармонійного середовища життєдіяльності людини засобами ландшафтної архітектури; - теоретичні основи ландшафтно-планувальної організації населеного місця; - класифікацію зелених насаджень; - методи і прийоми проектування об'єктів озеленення; основні етапи передпроектних досліджень та авторського нагляду за здійсненням проекту; - основні композиційні закономірності, прийоми формування об'єктів зеленого будівництва;

	<ul style="list-style-type: none"> - фактор часу при проектуванні та формуванні озелених територій; - деревно-чагарниковий, газонний та квітковий асортимент декоративних рослин відповідно до природно-кліматичного зонування; - агротехніку вирощування рослин відкритого та закритого ґрунту; - технологію будівництва та експлуатації садово-паркових об'єктів.
--	---

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК-11. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК-12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК-1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.</p> <p>ФК-2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.</p> <p>ФК-3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.</p> <p>ФК-4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.</p> <p>ФК-5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.</p> <p>ФК-6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.</p> <p>ФК-7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.</p> <p>ФК-8. Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді.</p> <p>ФК-9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.</p> <p>ФК-11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.</p> <p>ФК-12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	

ПРН	<p>ПРН-3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН-4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН-5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН-6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН-7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН-8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.</p> <p>ПРН-9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН-10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН-11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН-12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p> <p>ПРН-13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p> <p>ПРН-14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН-15. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p> <p>ПРН-16. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p>
------------	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026 н.р.
Семестр	сьомий, восьмий
Курс	четвертий
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК32
Пререквізити	Базовими дисциплінами для засвоєння курсу «Озеленення населених місць» є такі дисципліни: «Ботаніка», «Дендрологія», «Декоративна дендрологія», «Квітникарство».
Постреквізити	Знання з дисципліни «Озеленення населених місць» є базовими для дисциплін «Архітектурна графіка в садово-парковому будівництві», «Організація с.-п. та л.-г. виробництва», «Садово-паркове та ландшафтне будівництво».

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	7 кредитів 210 год.
Лекції	40 год. лекцій
Практичні / Семінарські	42 год. практичних
Лабораторні	20
Самостійна робота	108 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	7 семестр – залік, 8 семестр – іспит

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Realtime Landscaping Architect , 2020 (2023)
Обладнання	інтерактивна дошка, проектор, комп'ютерний пристрій (ноутбук)

8. Політика курсу

Загальні вимоги	<p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт тощо.</p> <p>Навчальний курс включає самостійну роботу здобувачів, яка може бути забезпечена бібліотечним фондом університету та кафедри. В умовах дистанційного навчання, передбачений більш високий ступінь самостійності здобувачів, відповідальності за набуті знання та самодисципліни.</p>
Політика щодо дедлайнів і перескладання	<p>Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати – 40% від загальної суми балів за конкретне заняття).</p> <p>Перескладання проходить в індивідуальному порядку на консультаціях, згідно графіку консультацій викладача (в разі дистанційного навчання можливо відпрацювання через електронні платформи).</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.</p>
Політика щодо виконання завдань	<p>Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни</p>

Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.
---------------------------------	--

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лек	лаб.	сем./пр.	СР	
Змістова частина 1 Історія озеленення							
Згідно розкладу	Тема 1	Вступ. Історія Озеленення.	8		4	10	4
Згідно розкладу	Тема 2	Ландшафтне мистецтво XIX, XX і XXI ст.	4		4	8	4
	ПК ЗЧ 1	Усне опитування					2
Змістова частина 2 Функції зелених насаджень в урбанізованому середовищі							
Згідно розкладу	Тема 3	Функції зелених насаджень в урбанізованому середовищі	4		4	4	2

	ПК ЗЧ 2	Усне опитування					2
Змістова частина 3 Озеленення в ландшафтно-планувальній організації населених місць							
Згідно розкладу	Тема 4	Ландшафтно-планувальні особливості озеленення	4		4	20	2
	ПК ЗЧ 3	Усне опитування					2
Змістова частина 4 Нормативна база проектування об'єктів озеленення							
Згідно розкладу	Тема 5	Нормативна база проектування об'єктів озеленення	4		4	10	4
Згідно розкладу	Тема 6	Насадження загального користування	4		6	10	4
Згідно розкладу	Тема 7	Насадження обмеженого користування	2		6	8	4
Згідно розкладу	Тема 8	Насадження спеціального призначення	2		4	10	4
	ПК ЗЧ 4	Письмова контрольна робота					4
Змістова частина 5 Будівництво і експлуатація садово-паркових об'єктів							
Згідно розкладу	Тема 9	Організація виробничих робіт	2		8	10	4
Згідно розкладу	Тема 10	Підготовка території до посадок	2		8	6	4
Згідно розкладу	Тема 11	Будівництво доріжок і майданчиків	2		6	4	4
	ПК ЗЧ 5	Письмова контрольна робота					4
Змістова частина 6 Ремонти садово-паркових об'єктів. Реконструкція, реставрація та консервація зелених насаджень							

Згідно розкладу	Тема 12	Капітальний і поточний ремонт садово-паркових об'єктів. реконструкція, реставрація та консервація зелених насаджень.	2		6	6	4
	ПК ЗЧ 6	Усне опитування					2

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекцій використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу. Проведення лекційних занять включає: викладання теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
Практичні /Семінарські	Практичні заняття передбачають усні доповіді студентів, бесіду, аналіз наочного матеріалу, екскурсії до парків, дендропарків та ботанічного саду. Під час практичних робіт використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, дослідницько-пошуковий, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу.
Лабораторні	
Самостійна робота	Самостійна робота передбачає роботу здобувачів з літературними джерелами – заповнення робочого зошиту; фенологічні спостереження за деревними рослинами протягом року; пошук інформації та її обробка – робота у мережі Internet тощо; робота з електронними носіями інформації – електронні підручники, медіатека тощо; експериментальна робота під час практики; творче застосування знань і вмінь для підбору асортименту деревних рослин для різних об'єктів озеленення та стійких та високопродуктивних деревних насаджень в різних екологічних умовах.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Викладач систематично проводить контроль знань здобувачів. Робочою програмою дисципліни передбачено проводити: <u>поточний контроль</u> – опитування (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), доповіді на практичних заняттях, виконання самостійних завдань проблемно-творчого характеру, складання тестових завдань, написання біологічних диктантів.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
виконання письмової контрольної роботи
Підсумковий контроль
Форма підсумкового контролю є письмовий екзамен. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

**Розподіл балів з дисципліни
(форма контролю – екзамен)**

Поточне оцінювання семінарських, практичних, лабораторних занять, підсумкового контролю за змістовою частиною (бали) 1 семестр									Залік	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина №1			Змістова частина № 2			Змістова частина № 3				
T1	T2	ПК ЗЧ1	T3	T4	ПК ЗЧ2	T5	T6	ПК ЗЧ3	20	100
4	6	12	10	10	12	8	8	10		
4	6	12	4	4	12	4	4	10		

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали) II семестр											Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина № 4					Змістова частина № 5				Змістова частина №6			
T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ4	T9	T10	T11	ПК ЗЧ5	T12	ПК ЗЧ6	40	100
4	4	4	8	6	4	4	8	6	6	6		

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	
82-89	B	Добре	
74-81	C		
зараховано			

64-73	D	Задовільно	не зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none">1. Білоус В.І. Декоративне садівництво. Умань, 2005. 296 с.2. Благоустрій міст та населених пунктів: інформаційно-аналітичний збірник. / упоряд. С. В. Коваленко. К.: Мін-во будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, 2006. 803. Кучерявий В.П., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць: підручн. для студентів вищих навчальних закладів. Львів. Вид-во «Новий світ – 2020». 2019. 666 с.4. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручн. Львів : Світ, 2005. 456 с.5. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура: підручн. Львів: «Новий Світ-2000», 2018. 521 с.6. Кучерявий В.П. Історія ландшафтної архітектури: підручн. Львів: «Новий Світ-2000», 2018. 702 с.7. Клименко Ю.О., Кузнецов С.І., Черняк В.М. Старовинні парки України загальнодержавного значення. Довідник. Тернопіль, 1996.8. Сапелин А.Ю. Стиль и композиція вашого сада. Уроки садового дизайну. М.: изд-во «Фитон +», 2010. 80 с.9. Екологія: озеленення навчального середовища / [С.В. Совгіра, Г.Є. Гончаренко, Л.М. Містрюкова, Т.М. Гензьора]. К.: Наук, світ., 2010. 210 с.10. Boult E., Sullivan Ch. Illustrated History Of Landscape Design. Willey. 2010. 260 p.11. Hobhouse P. The Story of Gardening Hardcover – Illustrated, August 25, 2020. 512 p.12. Stein A. The Conservatory: Gardens Under Glass Hardcover – October 27, 2020. 251 p.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none">1. Багацька О. М. Рекомендації щодо використання культивованих дерев'янистих ліан у вертикальному озелененні м. Києва. К.: Видачничий центр НУБіП України, 2008. 50 с.2. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Використання зонування в ландшафтному дизайні III-тя Міжнародна науково-практична конференція “Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку” 22-23 жовтня 2020 року м. Херсон, Україна. Херсон, 2020. 479-4813. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Ботанічна характеристика та агробіологічні особливості ехінацеї пурпурової в контексті використання виду для міського озеленення в умовах Південного Степу України (оглядова) Зрошуване землеробство: міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. Випуск 73.4. Дементьєва О.І., Бойко Т.О., Омелянова В.Ю. Особливості озеленення об'єктів спеціального призначення на прикладі меморіального комплексу загиблим воїнам. Таврійський науковий вісник. Вип. 106 Херсон, 2019. 262-2665. Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю. Проект озеленення та благоустрою меморіального комплексу воїнам АТО м. Херсон. Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конференції (Херсон,

	<p>25–26 жовтня, 2018 року). 87– 91.</p> <p>6. Бойко Т.О., Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю. Особливості озеленення територій загального користування міста Херсона: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. / «Роль наук про землю в народному господарстві: стан і перспективи» (присвячена Всесвітньому Дню Землі), (Херсон, 20 березн. 2019 р.). Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019. 29–32.</p> <p>7. Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю Асортимент рослин для озеленення меморіального комплексу // Науково-практична конференція викладачів, молодих вчених та студентів (Херсон, травень 2018). 88–90.</p> <p>8. Омелянова В. Ю. Перспективи застосування соняшника багатоквіткового /<i>Helianthus multiflorous</i> / в озелененні та ландшафтному дизайні на півдні України. Сучасна наука: стан та перспективи розвитку у сільському господарстві програма II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених знагоди Міжнародного дня науки та Дня працівника сільського господарства Херсон – 2020 : ДВНЗ «ХДАУ». 2020.</p> <p>9. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С Особливості озеленення офісних приміщень Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наукові читання імені В.М. Виноградова».</p> <p>10. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С Використання реліктових рослин для озеленення Матеріали II ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наукові читання імені В.М. Виноградова».</p> <p>11. Dementieva O. I., Lavrys V. Y. Specificity of using ornamental shrubs in planting areas for different purposes under conditions of Southern Ukraine. Taurian Scientific Herald. 2023. No. 130. 436–442. URL: https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.130.60</p> <p>12. Дементьєва О.І., Лаврись В.Ю. Створення проєкту озеленення присадибної ділянки Голопристанського району Херсонської області Таврійський науковий вісник.2023.№133 .Херсон</p> <p>13. Дементьєва О.І., Лаврись В.Ю., Дементьєв С.В., Лаврись О.Ю. Особливості створення проєкту озеленення та благоустрою дошкільних навчальних закладів сільської місцевості Херсонської області Таврійський науковий вісник.2023.№133. Херсон.</p> <p>14. Семенюк С., Бойко П., Мотузна О. Розробка концепції озеленення та благоустрою дитячого майданчика в умовах степової зони півдня України. Таврійський науковий вісник. Вип. 140. 2024.</p> <p>15. Семенюк С., Бойко Т., Мотузна О., Торбіна О. Створення проєкту реконструкції та озеленення зеленої зони Херсонського ліцею№ 57. Таврійський науковий вісник. Вип. 139. 2024.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text</p>